

AKADEMİK ARAŞTIRMALAR VE ÇALIŞMALAR DERGİSİ

Journal of Academic Researches and Studies

YIL 17 | SAYI 33 | KASIM 2025

YEAR 17 NUMBER 33 NOV 2025

E-ISSN 2149-1585

AKAD

AKADEMİK ARAşTIRMALAR VE ALIřMALAR DERĐİSİ
JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCHES AND STUDIES

Yıl 17 • Sayı 33 • Kasım 2025
Year 17 • Number 33 • Nov 2025

e-ISSN: 2149-1585

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/kilisiibfakademik>
iibfdergi@kilis.edu.tr

Bu dergi Kilis 7 Aralık Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakóltesi yayınıdır.

This journal is published by Faculty of Economics and Administrative Sciences, Kilis 7 Aralık
University.

İndeksler / Indexes

Akademik Araştırmalar ve alışmalar Dergisi (AKAD), ULAKBİM TR DİZİN, Index Copernicus, Open Academic Journals Index (OAJI), International Scientific Indexing (ISI), CiteFactor, Infobase Index, Cosmos, Research Bible, Systematic Impact Factor (SIF), Arastirmax, Türk Eđitim İndeksi, SOBİAD veri tabanlarında taranmaktadır.

AKADEMİK ARAŞTIRMALAR VE ÇALIŞMALAR DERGİSİ
JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCHES AND STUDIES

Sahibi (Owner)

İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dekanlığı Adına
Prof. Dr. Mehmet ŞENTÜRK

Baş Editör (Editor in Chief)

Prof. Dr. Mehmet ÖZÇALICI

Editörler (Editors)

Doç. Dr. Bayram KOCA
Dr. Öğr. Üyesi Özcan ÖZKAN
Dr. Öğr. Üyesi Hasan Emin GÜRLER
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf AVAR

Yabancı Dil Editörleri (Foreign Language Editors)

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZER

Mizanpaj Editörü (Layout Editor)

Arş. Gör. Merve ÇELİK

Yayın Kurulu (Publication Board)

Prof. Dr. Fevzi Serkan ÖZDEMİR (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Sumru BAKAN (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)
Doç. Dr. Engin SELÇUK (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Kadir DEDE (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet ÖZÇALICI (Kilis 7 Aralık Üniversitesi)
Doç. Dr. Mustafa SOBA (Uşak Üniversitesi)
Dr. Christopher MCQUADE (University of Portsmouth)
Dr. David DAVIES (University of Sussex)
Dr. Pedro Rafael Constantino ECHEVERRIA (El Colegio de Mexico)

Danışma Kurulu (Advisory Board)

Prof. Dr. Adem ESEN (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Berrin KOYUNCU LORASDAĞI (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Kemal GÖRMEZ (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Metin SABAN (Bartın Üniversitesi)
Prof. Dr. Muharrem GÜNEŞ (Mustafa Kemal Üniversitesi)
Prof. Dr. Müslüme NARİN (Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Niyazi KURNAZ (Dumlupınar Üniversitesi)
Prof. Dr. Reşat KARCIOĞLU (Atatürk Üniversitesi)
Prof. Dr. Taner AKÇACI (Gaziantep Üniversitesi)

Adres (Address)

Kilis 7 Aralık Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
79100 Kilis / TÜRKİYE

Tel: +90 348 813 93 34

Fax: +90 348 813 93 36

E-mail: iibfdergi@kilis.edu.tr

Web: <https://dergipark.org.tr/pub/kilisiibfakademik>

Bu Sayının Hakemleri* / Referees

Unvan, Ad Soyad — Kurum / Üniversite

Prof. Dr. Ahmet Emre Biber — Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet Yılmaz Ata — Gaziantep Üniversitesi
Prof. Dr. Alaattin Kızıltan — Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Prof. Dr. Cuma Ercan — Gaziantep Üniversitesi
Prof. Dr. Emine Fırat — Aksaray Üniversitesi
Prof. Dr. Güven Necati Büyükbaykal — İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Hakan Yalçinkaya — Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin Karamelikli — Karabük Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Bekmezci — Millî Savunma Üniversitesi
Prof. Dr. Oktay Kızılkaya — Malatya Turgut Özal Üniversitesi
Prof. Dr. Selen Işık Maden — Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Seren Aydıngülü Sakalsız — Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Prof. Dr. Seyhan Çil Koçyiğit — Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Tolga Ulusoy — Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Utku Altunöz — Sinop Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Ateş — Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet Kaya — Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Ali İlhan — Artvin Çoruh Üniversitesi
Doç. Dr. Ayla Avcı — Antalya Belek Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşe Tuğba Dosdoğru — Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Doç. Dr. Ceylan Gazi Uçkun — Kocaeli Üniversitesi
Doç. Dr. Ebru Caymaz — Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Ebrucan İslamoğlu — Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Emre Kadir Özekenci — Çağ Üniversitesi
Doç. Dr. Gamze Yıldız Şeren — Namık Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Gökhan Özkul — Süleyman Demirel Üniversitesi
Doç. Dr. Gülay Demir — Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Doç. Dr. Güller Şahin — Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi
Doç. Dr. Halil İbrahim Şengün — Dicle Üniversitesi
Doç. Dr. İpek Sürmeli Söğüt — Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Akif Destek — Gaziantep Üniversitesi
Doç. Dr. Metin Enes Dönmez — İstanbul Aydın Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa Öztunç — Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Murat Esen — İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Doç. Dr. Nazan Şahbaz Kılınç — Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Ömer Faruk Rençber — Gaziantep Üniversitesi
Doç. Dr. Özcan Işık — Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Doç. Dr. Özgür Saraç — Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Rüya Ataklı Yavuz — Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Selma Kılıç Kırılmaz — Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Doç. Dr. Sercan Aydın — Gaziantep Üniversitesi
Doç. Dr. Sercan Yavan — Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Doç. Dr. Serkan Ünal — Ufuk Üniversitesi

Doç. Dr. Tuba Derya Başkan — Kırıkkale Üniversitesi
Doç. Dr. Uğur Ercan — Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Zehra Doğan Çalışkan — Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ahmet Gülenç — Trabzon Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Soy Temür — Düzce Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Celal Oral Özdemir — Erzincan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Çetin Kalburan — Pamukkale Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Emrah Akdamar — Bandırma Onyedi Eylül Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Gözde Tuğan — İstanbul Kent Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Havva Gültekin — Trakya Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İpek Sürmeli Söğüt — Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi İrfan Sancak — Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Gedik — İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ölmez — İnönü Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Metin Enes Dönmez — İstanbul Aydın Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Safiye Ateş Burç — Mardin Artuklu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Saltuk Ağralıoğlu — Hasan Kalyoncu Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Koca — Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sercan Aydın — Gaziantep Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Songül Akyıldız — Artvin Çoruh Üniversitesi

*Hakemler; unvan ve isim esas alınarak alfabetik sıraya göre dizilmiştir.

Akademik Araştırmalar ve alışmalar Dergisi yılda iki kez Mayıs ve Kasım aylarında yayınlanan hakemli bir dergidir. Dergide yer alan yazılar kaynak gösterilmeksizin kısmen ya da tamamen iktibas edilemez.

Bu dergide yayınlanan çalışmaların bilim ve dil sorumluluğu yazarlarına aittir.

Dergimize gönderilen çalışmalar, alanında uzman iki ayrı hakem tarafından incelendikten sonra uygun görülenler yayınlanmaktadır.

Yazım kurallarına ilişkin bilgilere dergimizin web adresinde yer verilmiştir.

Bu derginin tüm hakları saklıdır. Önceden yazılı izin almaksızın hiçbir iletişim ve kopyalama sistemi kullanılarak yeniden kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve satılamaz.

Journal of Academic Researches and Studies

is a peer-reviewed journal which is published twice a year in May and November.

The articles cannot be cited partly or entirely without showing resources.

The responsibility about scientific and grammatical issues is belong to authors.

The papers sent to the journal are reviewed by two referees and after their approval, they will be sent to edit before being published.

Writing & Publishing Policies can be found in the journal's website.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored or introduced into a retrieval system without prior written permission.

MAKALELER / ARTICLES

Araştırma Makalesi / Research Paper

Zekat Ödemelerinin Bağış Kapsamında Muhasebeleştirilmesi: İslami Finans Literatürü Üzerinden Bir Değerlendirme: Türkiye Önerisi

An Evaluation of The Accounting Treatment of Zakat Payments as Donations: A Review from The Islamic Finance Literature: Türkiye Proposal

Mehmet ÖS

491-502

Borsa İstanbul'da XU100 Endeksi Volatilitésinin Belirleyicileri: Likidite, Döviz Kuru ve Yatırımcı Dinamikleri

Determinants of XU100 Index Volatility in Borsa İstanbul: Liquidity, Exchange Rate, and Investor Dynamics

Esra KIR GÜMÜŞ & Aynur SÜSAY ALKAN

503-518

Petrol Ürünleri Tüketim Performanslarının Geliştirilmiş CRITIC Ağırlıklandırılmış VIKOR Yöntemi ile Değerlendirilmesi: Bir Üretim ve Lojistik Perspektifi

Evaluation of Petroleum Products Consumption Performances with Improved CRITIC Weighted VIKOR Method: A Production and Logistics Perspective

Osman YAKIT

519-543

Demographic Transition, Savings, And Growth: China's Age Structure and Development

Demografik Geçiş, Tasarruflar ve Büyüme: Çin'in Yaş Yapısı ve Gelişimi

Meltem İNCE YENİLMEZ & Burak DARICI

544-557

Arap Ayaklanması'nın Libya'nın Enerji Güvenliği Üzerindeki Etkisi: Enerjiden Alternatiflere Giden Yol

The Impact Of The Arab Uprising On Libya's Energy Security: A Path From Non-Energy To Alternative

Gamze AKBAŞ

558-568

Ekonomi Diplomasinin İhracat Üzerine Etkisinin Ampirik Analizi: Çekim Modeli Uygulaması

An Empirical Analysis on the Effects of Economic Diplomacy on Exports: An Application of Gravity Model

Aida KAN & Halil TUNALI

569-587

Dijital Dönüşüm Sürecinde Bilgi Performansı: Yeni Sanayileşen Ülkeler Üzerine Bir İnceleme

Knowledge Performance in the Digital Transformation Process: A Study on Newly Industrializing Countries

Zafer DURAN

588-607

Türkiye'de Telekomünikasyon Altyapısının Kümeleme Analizi ile İncelenmesi

Clustering Analysis of Telecommunication Infrastructure in Turkey

Damla YALÇINER ÇAL & Agah BAŞDEĞİRMEN

608-630

Endüstriyel Simbiyoz Üzerine R programla dilinde Biblioshiny ile Bibliyometrik Analiz (1998 - 2024)	
<i>Bibliometric Analysis with Biblioshiny in R programming language on Industrial Symbiosis (1998-2024)</i>	
İpek TEZEL & Hanifi Murat MUTLU	631-655
Uluslararası Hukuk Alanındaki Çalışmaların Bibliyometrik Haritalandırılması: 1980-2024 WOS Analizi	
<i>Bibliometric Mapping of Studies in the Field of International Law: A Web of Science (WOS) Analysis (1980-2024)</i>	
Serdar ÇUKUR	656-669
İT Ülkelerinde Karbon Emisyonlarının Firma Performansına Etkisi	
<i>Impact of Carbon Emissions on Firm Performance in OIC Countries</i>	
Hasan TEKİN & Şahay OK	670-682
Zararlı Tercihli Vergi Rejimlerinin Bir Türü Olarak Fikri Mülkiyet Kutuları: OECD BEPS Eylem 5 Perspektifinden Bir Değerlendirme	
<i>Intellectual Property Boxes as a Type of Harmful Preferential Tax Regime: An Evaluation from the Perspective of OECD BEPS Action 5</i>	
Merve YOLAL	683-705
Türkiye Ekonomisi Üzerinde Marshall-Lerner Koşulu ve J Eğrisinin Test Edilmesi: 2013-2024	
<i>Testing the Marshall-Lerner Condition and J Curve on the Turkish Economy: 2013-2024</i>	
Atilla AYDIN & Selim AYKAÇ	706-720
Yapay Zekâ ve İşgücü Piyasasının Geleceği: Akademisyen Görüşleri Üzerine Bir İnceleme	
<i>The Future of the Labour Market and Artificial Intelligence: An Analysis Based on Academics' Perspectives</i>	
Kenan ÖZMEN	721-733
BIST 100'ün Finansal Belirleyicileri: ARDL'den Kanıtlar	
<i>The financial determinants of BIST 100: Evidence from the ARDL Model</i>	
Mustafa SAĞLAM & Berna BALCI İZGİ	734-745
Borsa İstanbul Banka Endeksi'nde İşlem Gören Bankalara Ait Haberlerin Elde Ediliş Kaynakları Açısından Değerlendirilmesi	
<i>Evaluation of News About Banks Traded in Borsa Istanbul Bank Index in Terms of The Sources of Obtaining</i>	
İlknur CAN & Ganite KURT	746-763
Politik İstikrarın Enflasyon ve Ekonomik Büyüme Üzerindeki Etkileri: Farklı Ülke Grupları Arasında Ekonometrik Bir Analiz	
<i>The Effects of Political Stability on Inflation and Economic Growth: An Econometric Analysis Across Different Country Groups</i>	
Nigâr ALEV, Mıhrıban SARIBULAK & Celal KIZILDERE	764-786

21. Yüzyılda Türkiye Ekonomisi İçin Orta Gelir Tuzağından Çıkış Yolları <i>Ways Out of The Middle Income Trap For The Turkish Economy In The 21st Century</i>	
Ayşe TEKİN BALCI	787-800
Kolektif Failin Anatomisi: Le Bon ve Canetti’de Kitle Olgusunun Kuramsal İnşası <i>Anatomy of the Collective Agent: The Theoretical Construction of the Crowd Phenomenon in Le Bon and Canetti</i>	
Burak İYİEKİCİ	801-816
Tersine Göçün Peşinde: Türkiye’de Kentten Köye Göç Hareketliliği <i>In Pursuit of Reverse Migration: Urban to Rural Migration Mobility in Türkiye</i>	
Pelin DEMİRCAN YILDIRIM	817-834
Şırnak’ta Aşiretlerin Enformel Kurum Olarak Sürekliliği <i>The Continuity of Tribes in Şırnak as Informal Institutions</i>	
Hamza YAMAN	835-845
Dini İstismar Eden Terör Örgütlerinin Radikalleştirme ve Eleman Temini Stratejisinin Toplumsal Sonuçları: FETÖ ve Abla-Abi Metaforu Üzerinden Bir İnceleme <i>Socio-Cultural Consequences of the Strategy of Terrorist Organisations Exploiting Religion in Radicalisation and Recruitment: An Analysis on FETÖ and Abla-Abi Metaphore</i>	
Begüm ÇARDAK	846-861
Siyasal Reklamlarda Karizmatik Liderliğin İnşası: Recep Tayyip Erdoğan Örneği <i>The Construction of Charismatic Leadership in Political Ads: Recep Tayyip Erdoğan</i>	
Coşkun DURSUN & Raci TAŞCIOĞLU	862-884
Why ISIS Emerged As A Violent Extremist Group in the Northeast of Syria? <i>İŞİD Neden Suriye ’nin Kuzedoğusunda Şiddet Yanlısı Aşırılıkçı Bir Grup Olarak Ortaya Çıktı?</i>	
Yamamah Elubeyd SAMSAK, Pelin ALİYEV & Ercan SEYHAN	885-901
Kuzey Deniz Yoluna Yönelik Kapsamlı Bir Değerlendirme <i>A Comprehensive Assessment Of The Northern Sea Route</i>	
Ata KAHVECİ & Mustafa Egemen TANER	902-922
Siyonist Stratejilerde Süreklilik ve Değişim: Oded Yinon Planı Üzerinden Bir Değerlendirme <i>Continuity and Change in Zionist Strategies: An Evaluation Through the Oded Yinon Plan</i>	
Muhammet Cemal ŞAHİNOĞLU	923-941
Antalya’nın Coğrafik İşaretli Ürünlerine Yönelik Tüketici Farkındalığı ve Satın Alma Davranışı Üzerine Bir Araştırma <i>A Study On Consumer Awareness And Purchasing Behavior Towards Antalya's Geographically Marked Products</i>	
Ayşe Nur SOYSAL BİLMİŞ	942-954

Was the Socialist Development Model overshadowed by Liberal Policies? The Collapse of the Soviet Union and the Transition from a Planned Economy to a Market Economy

Sosyalist Kalkınma Modeli Liberal Politikaların Gölgesinde mi Kaldı? Sovyetler Birliği'nin Dağılışı ve Planlı Ekonomiden Piyasa Ekonomisine Geçiş

Mehmet Ali POLAT

955-966

Kamusal Halkla İlişkiler Çerçevesinde Şiddet Mağduru Kadınların Aile İçi İletişim Problemlerinin Değerlendirilmesi: Beyaz Ev Projesi örneği

Evaluation of family communication problems of women victims of within the framework of public relations violence: The example of the White House Project

Hacer Hande ERGİN ÇAĞATAY

967-987

Medya Söyleminde Başkanlığın Eril İnşası: Hillary Clinton ve Kamala Harris Vakalarının Karşılaştırmalı Analizi

The Masculine Construction of the Presidency in Media Discourse: A Comparative Analysis of the Cases of Hillary Clinton and Kamala Harris

Yusuf FİDAN

988-1005

Yönetim Disiplini Bağlamında Mental Sağlık Üzerine Bir İnceleme

A Study of Mental Health in the Context of Management Discipline

İnci Fatma KURTULGAN & İsmail BAKAN

1006-1023

A Bibliometric Evaluation Based on Web of Science Database for Waste Management Studies within the Framework of Circular Economy

Döngüsel Ekonomi Çerçevesinde Atık Yönetimi Çalışmalarına Yönelik Web of Science Veri Tabanına Dayalı Bibliyometrik Bir Değerlendirme

İlay TİLKİ TOMAY

1024-1040

Türkiye’de Kamu Politikalarında Büyük Veri Uygulaması: Tarım Politikaları Örneği

Big Data Application in Public Policies in Turkey: The Case of Agricultural Policies

Yakup KARACA & Namık Kemal ÖZTÜRK

1041-1065

Finansal Ve Medyatik Sahteciliğe Karşı Yapay Zekâ Çözümleri: Banknot Sahteciliği Tespitinde Makine Öğrenmesi Uygulamaları

Artificial Intelligence Solutions Against Financial And Media Counterfeiting: Machine Learning Applications İn Banknote Counterfeit Detection

Osman Vedüd EŞİDİR, Gökhan BAK & Bedriye KARADAĞ

1066-1076

Hava Taşımacılığı Talebinin Çevresel Bozulma Üzerindeki Etkisi

The Effect of Air Transport Demand on Environmental Degradation

Eda DİNERİ & Merve GÜNGÖR PARLAKYİĞİT

1077-1093

Yeni Sanayileşen Ülkelerde Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Ekseninde Kadın İşgücüne Katılım Oranı

Female Labor Force Participation Rate in Newly Industrialized Countries in the Context of Gender Inequality

Hilal ALPDOĞAN & Nermin Ceren TÜRKMEN

1094-1113

**KİLİS 7 ARALIK
ÜNİVERSİTESİ**

